

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны 11 дүгээр сарын 07-ны өдрийн А/152, А/388 дугаар хамтарсан тушаалын

хавсралт

МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ЖАГСААЛТ, ХУВЬ, ХУГАЦАА

	Өвчний нэр	Үе шат	вчний код	увь хэмжээ	угацаа	өдөлмөрийн нөхцөл солих
1.Мэргэжлээс шалтгаалсан амьсгалын замын эмгэг						
Уушги тоосжих өвчин						
.1	Антракоз /антракосиликоз/	Уушги тоосжих өвчин I үе	60	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	Асбестоз		61			
	Силикоз		62			
	Сидероз, Цементоз		63			
	үүсгэгдсэн/ Пневмоканиоз /холимог тоосоор		64			
	Силикотуберкулёз		65			
	Биссиноз		66			
.2	Антракоз /антракосиликоз/	а/ Уушги тоосжих өвчин I үе, Амьсгалын дутагдал I зэрэг /Рентген зурагт ОУ-ын ILO ангилалаар жижиг сүүдэр тархалт 1/1/	60	1-50	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	Асбестоз		61			
	Силикоз		62			
	Сидероз, Цементоз	63	б/ Уушги тоосжих өвчин I үе, Амьсгалын дутагдал I зэрэг /Рентген зурагт ОУ-ын ILO ангилалаар жижиг сүүдэр тархалт 1/1, /1/2/	1-59	жил	
	үүсгэгдсэн/ Пневмоканиоз /холимог тоосоор	64				
	Силикотуберкулёз	65				
	Биссиноз	66				
.3	Антракоз /антракосиликоз/	Уушги тоосжих өвчин II үе, Амьсгалын дутагдал I-II зэрэг, уушги тэлэгдэл, уушги зүрхний архаг дутагдал I үе, эзэнгшилтэй үе, хавсарсан сүрьеэ Рентген зурагт: ОУ-ын хөдөлмөрийн байгууллагын ILO ангилалаар жижиг сүүдэр+том сүүдэр, А категори+плеврийн зузаарал, Тархалт:2/1, 2/2, 2/3	60	0-69	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	Асбестоз		61			
	Силикоз		62			
	Сидероз, Цементоз		63			
	үүсгэгдсэн/ Пневмоканиоз /холимог тоосоор		64			
	Силикотуберкулёз		65			
	Биссиноз		66			
.4	Антракоз /антракосиликоз/	Уушги тоосжих өвчин III үе, Амьсгалын дутагдал II зэрэг, уушги тэлэгдэл, уушги зүрхний архаг дутагдал II үе, эзэнгшилээ алдсан үе, зүрхний архаг дутагдал С үе, сүрьеэ, гялтангийн наалдац, гялтангийн зузаарал Рентген зурагт: ОУ-ын хөдөлмөрийн байгууллагын ILO ангилалаар: жижиг сүүдэр+том сүүдэр В категори+плеврийн зузаарал, Тархалт: 3/1,3/2	60	0-79	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	Асбестоз		61			
	Силикоз		62			
	Сидероз, Цементоз		63			
	үүсгэгдсэн/ Пневмоканиоз /холимог тоосоор		64			
	Силикотуберкулёз		65			
	Биссиноз		66			
.5	Антракоз /антракосиликоз/	Уушги тоосжих өвчин III үе, Амьсгалын дутагдал III зэрэг, уушги тэлэгдэл, уушги зүрхний архаг дутагдалII-III үе, эзэнгшилээ алдсан үе, зүрхний архаг дутагдал D үе, сүрьеэ, гялтангийн наалдац, гялтангийн зузаарал Рентген зурагт: ОУ-ын хөдөлмөрийн байгууллагын ILO ангилалаар: жижиг сүүдэр+том сүүдэр С категори+плеврийн зузаарал, Тархалт: 3/3, 3/3+	60	0-100	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	Асбестоз		61			
	Силикоз		62			
	Сидероз, Цементоз		63			
	үүсгэгдсэн/ Пневмоканиоз /холимог тоосоор		64			
	Силикотуберкулёз		65			
	Биссиноз		66			
Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл						
.6	Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл	Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл хүндрэлгүй	68	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
.7		Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл, Амьсгалын дутагдал I зэрэг	68	0-55	жил	
.8		Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл, Амьсгалын дутагдал I зэрэг, Уушги тэлэгдэл	68	6-69	жил	

.9	Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл	a/ Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл, Амьсгалын дутагдал I-II зэрэг, Уушги тэлэгдэл, уушгин зүрхний архаг дутагдал I үе, эзэнгшилтэй үе зүрхний архаг дутагдал C үе	68	0-79	жил		
		б/ Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл, Амьсгалын дутагдал II-III зэрэг, Уушги тэлэгдэл, уушги зүрхний архаг дутагдал II-III үе, эзэнгшлээ алдсан үе, зүрхний архаг дутагдал D үе	68	0-100	жил		
.10		a/ Тоосжилт, харшил, хордлогын шалтгаант багтраа хөнгөн зэрэг	68.4	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих	
		б/ Тоосжилт, харшил хордлогын шалтгаант багтраа дунд зэрэг	68.4	0-40	жил		
.11	Тоосжилт, харшил, хордлогын шалтгаант багтраа	a/ Тоосжилт, харшил, хордлогын шалтгаант багтраа дунд зэрэг, амьсгалын дутагдал I зэрэг	68.4	1-50	жил		
		б/ Тоосжилт, харшил, хордлогын шалтгаант багтраа дунд зэрэг, амьсгалын дутагдал II зэрэг, уушги зүрхний архаг дутагдал I үе, эзэнгшилтэй үе, зүрхний архаг дутагдал B үе	68.4	1-69	жил		
.12		Тоосжилт, харшил, хордлогын шалтгаант багтраа хүнд зэрэг, амьсгалын дутагдал II-III зэрэг, уушги зүрхний архаг дутагдал II үе, эзэнгшлээ алдсан үе, зүрхний архаг дутагдал C, D үе	68.4	0-80	жил		
2. Мэргэжлээс шалтгаалсан хордлого							
	Өвчний нэр	Ер өнхий шинж тэмдэг	Үе шат	вчний код	увь хэмжээ	угацаа	өдөл мөрийн нөхцөл солих
Химийн бодисын архаг хордлогын улмаас үүсэх эмгэг							
.1	Хүнд металлын хордлого /хар тугалга, хүнцэл, мөнгөн ус, хром, кадми, зэс, цайр, цагаан тугалга, берилли тэдгээрийн нэгдлүүд, бусад металлууд/	a/ Мэдрэлийн хам шинж /Энцефалопати, полиневрит/	a/ Хөнгөн үе (буйл хөөж хөхөвтөр болох, амны хөндий шархлах, аманд металл амтагдах, хоолой хорсох, хуурай ханиах, дотор муухайрах, бөөлжих, металлын халууралт, шинжилгээнд ретикуло-цитоз 25% хүртэл ихсэх, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон металл илрэх)	56	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Бөөрний гэмтлийн хам шинж /түүдгэн-цэр, сувганцрын үхжилт үрэвсэл, бөөрний архаг дутагдал/ в/ Хоол боловс-руулах замын архаг хямрал /диспепси, бага шимэгдэлтийн хам шинж, гэдэсний хатгаа шинж/ г/ Арьсны үрэвсэл, гиперпигментаци, ширшил, хатингаршил, салстын харлалт/ д/ Нөхөн үржихүйн эмгэгүүд /үргүйдэл зулбалт, тератоген нөлөөлөл/	б/ Дунд үе (Захын мэдрэлийн эмгэгүүд, цус багадалт, толгой эр-гэх, толгой өвдөх, дотор муухайрах, шүд сулрах, сэтгэлээр унах, хараа муудах, амьсгалын замын үрэвсэл, арьсны үрэвсэл, шинжилгээнд ретикулоцитоз 30% хүртэл ихсэх, цус болон биологийн мате-риалд тухайн хордсон металл илрэх)	56	1-55	жил	
		д/ Нөхөн үржихүйн эмгэгүүд /үргүйдэл зулбалт, тератоген нөлөөлөл/	в/ Хүндэвтэр үе (Нейропати, бөөрний түүдгэнцрийн болон сувганцрын гэмтэл, буйланд хар тугалганы хүрээ үүсэх, хамрын салст, ходоод, гэдэс, зүрх судасны системийн өвчлөл, мэдрэл, сэтгэ-цийн өөрчлөлтүүд, шинжилгээнд ретикулоцитоз 40% хүртэл ихсэх, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон металл зөвшөөрөг-дөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	56	6-69	жил	
		Анхааруулга: Тухайн хордсон химийн бодисын ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	г/ Хүнд үе (Нейропати, бөөрний түүдгэнцрийн болон сувганцрын гэмтэл, үхжлийн гаралтай неф-ропати, арьсны дерматит, хордлогын шалтгаант энцефалопати, тэнэгрэлийн шинжүүд, бусад эрхт-нүүдийн дагалдах эмгэгүүд, шинжилгээнд ретикулоцитоз 40%-с дээш ихсэх, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон металл зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	56	0-90	жил	
.2	Идэмхий бодисын хордлого /фенол, фенолын уламжлалууд, бусад идэмхий органик бодисууд, идэмхий хүчил, хүчил төст нэгдлүүд, идэмхий шүлт, шүлт төст нэгдлүүд /	a/ Арьс, салстын эмгэг өөрчлөлтүүд, арьсны үрэвсэл, гиперпигментаци, ширшил, хатингаршил, салстын харлалт/ б/ Амьсгалын эрхтэний хямрал	a/ Хөнгөн үе (Арьсны загатнаа, уушги болон гуурсан хоолойн үрэвсэл, зүрх судас, цусны тогтолцооны өөрчлөлтүүд, мэдрэл, хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцооны архаг эмгэгүүд, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон идэмхий бодис илрэх)	54	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		в/ Хоол боловсруулах замын архаг хямрал /диспепси, бага шимэгдэлтийн хам шинж, гэдэсний хатгаа шинж/ Анхааруулга: Тухайн хордсон химийн бодисын ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	б/ Дунд үе (Дээрх шинжүүд дээр нэмэгдээд арьсны архаг үрэвсэл, тууралт, амьсгал бачуурах, боогдох, амьсгалын дутагдлын шинж илрэх, тураал, шүд суларч буйл үрэвсэх, цус гоожих, ходоод гэдэсний шархлаа үүсэх, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон идэмхий бодис илрэх)	54	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Арьсны гиперпигментаци, арьс салсты хар-лалт, ширшил, хатингаршил, ууш-гины пневмосклероз, хордлогын шалтгаант энцефалопати, цус бо-лон биологийн материалд тухайн хордсон идэмхий бодис зөвшөөрөг-дөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	54	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (Олон эрхтний дутмагшил, бодисын солилцооны түгээмэл хямрал, энцефалопати, цусархаг хам шинж, шээсэнд ураг, эпители, улаан эс, чөлөөт гемог-лобин илэрнэ, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон идэмхий бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	54	0-80	жил	
Ароматик бодисуудын хордлого							

.3	Ханасан ба үнэрт үстөрөгчийн галогены уламжлалын хордлого /тетрахлорт нүүрстөрөгч, хлороформ, трихлорэтилен, тетрахлорэтилен, дихлорметан, хлорфторт нүүрстөрөгч, бусад ханасан нүүрстөрөгчийн галоген, формальдегид/	Тератоген нөлөөлөл, Генийн мутаци в/ Хавдар Мэдрэл, хоол боловсруулах замын хямрал д/ Зүрх судасны тогтолцооны өөрчлөлтүүд е/ Арьс, салстын өөрчлөлтүүд Анхааруулга: Тухайн хордсон химийн бодисын ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	а/ Хөнгөн үе (Ядрах сульдах, толгой өвдөх, нойр муудах, аманд муухай амтагдах, хоолой хатах, буйлаас цус гарах, амьсгаадах, мэдрэл, хоол боловсруулах эрхтэн, зүрх судасны тогтолцооны өөрчлөл-түүд, цус болон биологийн мате-риалд тухайн хордсон ароматик бодис илрэх)	53	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Дунд үе (Дээрх шинжүүд дээр нэмэгдээд олон эрхтний хавсарсан архаг өөрчлөлтүүд илрэх цус болон биологийн материалд тухайн хордсон ароматик бодис илрэх)	53	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Арьсны архаг үрэвсэл, тууралт, цусны системийн өөрчлөлтүүд, анеми, зүрх судас, ходоод гэдэс, цуллаг эрхтнүүдийн үйл ажиллагааны архаг дутмагшил, мэдрэл, сэтгэцийн хямрал, поли-невропати энцефалопати, цус бо-лон биологийн материалд тухайн хордсон ароматик бодис зөвшөө-рөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	53	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (Элэг бөөр, зүрх судас олон эрхтэн хавсарсан архаг дутагдал, цусны эсүүдийн гүнзгий өөрчлөлт, мэдрэл, сэтгэцийн хямрал, хордлогын шалтгаант энцефалопати, ком, бодисын солилцооны түгээмэл хямрал, хүнд хэлбэрийн арьсны эмгэгүүд, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон ароматик бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	53	0-85	жил	

Цочроогч, боогдуулагч бодис /хий, уур/-ын хордлого

.4	Хий ба ууршигтгай цочроогч, боогдуу-лагч бодисуудын хордлого /азотын исэл, хүхрийн давхар исэл, аммиак, нулимс асгаруулагч хий, хлор, фтор, фторт үстөрөгч, хүхэрт үстөрөгч, нүүрсхүч-лийн давхар исэл, бусад хий, утаа, уур/	хямрал а/ Амьсгалын эрхтэний б/ Арьс, салстын цочролын в/ Мэдрэлийн хам шинж /уналт таталт, булчин сулрах/ Анхааруулга: Тухайн хордсон химийн бодисын ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	а/ Хөнгөн үе (Амьсгалын дээд зам, арьс, салстын цочролын шинжүүд, хуурай ханиах, хоолой сөөх, хамар залгиур хуурайших, хорсох, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон цочроогч, боогдуулагч бодис илрэх)	59	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Дунд үе (Риноларинг-фарингит, трахеобронхит, зүрх судасны архаг өвчнүүд, арьсны загатнаа, ходоод гэдэсний үрэвсэл цус болон биологийн материалд тухайн хордсон цочроогч, боогдуулагч бодис илрэх)	59	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Хордлогын шалтгаант бронхит, багтраа, пневмосклероз, амьсгалын дутаг-дал, цусны системийн өөрчлөлтүүд, мэдрэлийн хэсэгчилсэн голомтот шинжүүд, элэг, бөөрний архаг үрэв-сэл цус болон биологийн мате-риалд тухайн хордсон цочроогч, боогдуулагч бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	59	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (Энцефалопати, олон эрхтний дутмагшил, бодисын солилцооны түгээмэл хямрал, амьсгал, зүрх судасны үйл ажил-лагаа алдагдаж төв мэдрэлийн систем гипоксид орох, уушги, тар-хины хавдар илэрч болно цус болон биологийн материалд тухайн хорд-сон цочроогч, боогдуулагч бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	59	0-85	жил	

Пестицитын хордлого

.5	Пестицит ын хордлого /Органик фосфат ба карбамат, хлорорган-ник, фосфор органик агуулсан шавж уст-гагчууд, гербицид, фунгицид, роденти-цид, бусад дестицитүүд/	шинж өөрчлөлт	а/ Мэдрэл сульдлын хам б/ Дотоод шүүрлийн в/ Цусны эмгэг өөрчлөлт	а/ Хөнгөн үе (Толгой эргэх, өвдөх, нойр муудах, ядрах, арьс загатнах, хоол боловсруулах эрхтэн, зүрх судасны хямрал, цусны элементүүдийн өөрчлөлтүүд, цус болон биологийн материалд пестицид илрэх)	60	0- 40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
				б/ Дунд үе (Дотор муухайрах, аманд төмөр амтагдах, шүлс гоожих, хоолонд дургүй болох, хөлрөх, хүүхэн харааны гэрлийн урвал сулрах, элэг, бөөрний архаг үрэвсэл, арьсны загатнаа, цусны элементүүдийн өөрчлөлтүүд, цус болон биологийн материалд пестицид илрэх)	60	1- 55	жил	
				в/ Хүндэвтэр үе (Халуурах, бөөлжих, булчингаар өвдөх, полиневрит, айдас түгшүүртэй болох сандрах, хүүхэн хараа нарийсах, элэгний хатуурал, дотоод шүүрлийн булчирхайн өөрчлөлтүүд, амьсгалын дутагдал, багтраа, цусны элементүүдийн өөрчлөлтүүд, цус болон биологийн материалд пестицид зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	60	6- 69	жил	
				г/ Хүнд үе (гэдэс хүчтэй базалж өвдөх, гүйлгэх, ухаан муудах, хий юм харах, шизофрени төст шинж, эпилепси төст уналт, энцефалопатийн шинж илрэх, элэгний хатуурлийн эцсийн шат, бөөрний дутагдал, зүрх судасны дутагдал цус болон биологийн материалд пестицид зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	60	0- 90	жил	
Органик бус бодисын хордлого								
				а/ Хөнгөн үе (Арьсны өнгө хөхрөх, булчингийн хүч сулрах, нүд бүлтййх, шөрмөсний рефлекс сулрах, арьсны зураглал тодрох хоол боловсруулах эрхтэн, зүрх судасны өвчнүүд, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон органик бус бодис илрэх)	57	0- 40	жил	
				б/ Дунд үе (Нүүрний булчингийн хөдөлгөөн буурах, булчингийн тонус ихсэх, харц гөлийх, хөдөлгөөн удаашрах, тэнцвэр алдах, арьсны тэжээллэгийн өөрчлөлтүүд, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон органик бус бодис илрэх)	57	1- 55	жил	

.6	Бусад органик бус бодисын хордлого /марганц тэдгээрийн нэгдлүүд, устөрөгчийн цианид, бусад органик бус нэгдлүүд/	а/ Мэдрэлийн хам шинж /энцефалопати, полиневрит/ б/ Бөөрний гэмтлийн хам шинж /түүдгэнцэр, сувганцрын үрэвсэл, бөөрний дутагдал/ в/ Хоол боловсруулах замын хямрал/ өөрчлөлт г/ Арьсны	в/ Хүндэвтэр үе (Хордлогын шалтгаант энцефалопати, поли-невропати, цус багадалт, бамбай, бөөрний дээд булчирхайн ду-тагдлын шинжүүд, нүүрний хувирал багасч баг өмссөн мэт болох, шөрмөсний рефлексүүд өндөрш клонус илрэх, ходоод гэдэсний шархлаа, элэгний хатуурал, цусны эсүүдийн гүнзгий өөрчлөлтүүд, тархины хэсэгчилсэн голомтот шинжүүд, бодисын солилцооны хүчилшилт, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон органик бус бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	57	6-69	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			г/ Хүнд үе (Паркинсоны хам шинж тод илрэхээс гадна олон эрхтэний хавсарсан дутмагшил, хорт хавдар, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон органик бус бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	57	0-90	жил	
.7.	Нүүрстөрөгчийн дан ислийн хурц хордлогын үлдэц	Мэдрэлийн хам шинж /энцефалопати, полинейропати, паркинсон, саажилт/ Анхааруулга: Нүүрстөрөгчийн дан ислийн ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	а/ Хөнгөн үе (Толгой өвдөх, толгой эргэх, ядрах, тэнцвэр алдагдах, гуйвах, цусанд карбоксигемоглобин 10-20% болох)	58	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Дунд үе (Хөдөлгөөний эвсэл алдагдах, хөдөлгөөн сулрах, ухаан алдах, унтамхай болох, нүүрээр ягаан, улаан толбо гарах, бөөлжих нь нэмэгдэх, нүүр, их биеийн булчин жирвэгнэх, цусанд карбоксигемоглобин 21-30% болох)	58	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Дээрх шинжүүд хүндрэх, ухаангүй болох, хожуу үеийн энцефалопати, цусанд карбоксигемоглобин 31-35% болох)	58	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (Танин мэдэхүйн гүйцэтгэл буурах, хожуу үеийн энцефалопати, полинейропати, паркинсон, саажилт, цусанг карбоксигемоглобин 36-40% болох)	58	0-79	жил	
			д/ Маш хүнд үе (Ухаан бүрэн алдаж комд орох, энцефалопати хүнд үе, мөчүүд хөхрөх, судасны цохилт 100-120 хүрэх, булчин хөшиж, чангарах, даралт буурах, таталт өгөх, цусанд карбоксигемоглобин 41%-иас дээш болох)	58	0-90	жил	
Органик хүчлүүд ба түүний нэгдлүүд							

.8	Органик уусгагчууд /шатахууны нэгдлүүд, бензин, бензины нэгдлүүд, толоул, ксилол, нафталинг-ликол, кетон, бусад органик уусгагчууд/	/энцефалопати/ шинж замын хямрал/ өөрчлөлт Анхааруулга: Тухайн хордсон химийн бодисын ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	а/ Мэдрэлийн хам шинж	Хөнгөн үе (Арьс салст хөхөлбөр болох, тэнцвэр алдагдах, шөрмөсний рефлекс өндөрсөх хоол боловсруулах, эрхтний хөнгөн хямрал, элэг бөөрний архаг үрэвсэл, уушги, гуурсан хоолой, арьс салстын үрэвсэл цус болон биологийн материалд тухайн хордсон бодис илрэх)	52	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Бөөрний гэмтлийн хам	Дунд үе (Дээрх шинжүүд дээр нэмээд мэдрэл, сульдал, тураал, цусны тогтолцооны өөрчлөлт ил-рэх, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон бодис илрэх)	52	1-55	жил	
			в/ Хоол боловсруулах	Хүндэвтэр үе (Тремор, сонсгол буурах, анхаарал төвлөрөл буурч богино хугацааны ойн алдагдал, ходоод гэдэсний түгжрэл, сорви-жилтийн эмгэгүүд, тураал, арьс салстын архаг хүндрэлт өвчнүүд, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон бодис зөвшөөрөг-дөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	52	6-69	жил	
			г/ Зурх, судасны	Хүнд үе (Тархины хүнд хэлбэрийн өөрчлөлт энцефалопати, уушгины хаван, бодисын солилцооны түгээмэл хямрал, олон эрхтний дутмагшил, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	52	0-90	жил	

3. Мэргэжлээс шалтгаалсан арьс, харшлын өвчин

.1	Мэргэжлээс шалтгаалсан хавьтал, харшлын дерматит	Ажил, мэргэжилтэй холбоотой эм, химийн бодис, будах тослох материал, металл, нефтийн бүтээгдэхүүн, болон бусад бодисын нөлөөгөөр үүссэн хавьтал харшлын дерматит байнгын сэдэрлэстэй	23	0-50	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
.2	Мэргэжлээс шалтгаалсан энгийн хавьтлын цочролт дерматит	а/ Ажил, мэргэжилтэй холбоотой хими, физик, биологи, механик цочроогч хүчин зүйлсийн нөлөөгөөр үүссэн энгийн хавьтлын цочролт дерматит жилд 3 ба түүнээс дээш удаа сэдэрэл өгсөн	24	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Ажил, мэргэжилтэй холбоотой хими, физик, биологи, механик цочроогч хүчин зүйлсийн нөлөөгөөр үүссэн энгийн хавьтлын цочролт дерматит байнгын сэдэрлэстэй	24	0-50	жил	
.3	Мэргэжлээс шалтгаалсан хавьтал харшлын дерматит болон энгийн хавьтлын цочролт дерматит архагшиж хүндрэл үүссэн	а/ Полиаллергийн хэлбэрт шилжсэн, эмчилгээнд засал авахгүй, эмийн эмчилгээ тохирохгүй болсон харшлын өвчин байнгын сэдэрлэстэй, хүндрэл өгсөн	23	1-60	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Дархлааны тогтолцооны илэрхий өөрчлөлт үүссэн, харшлын байнгын сэдэрлэстэй, хүндрэл өгсөн	23	1-70	жил	

4. Мэргэжлээс шалтгаалсан нүдний өвчин

.1	Мэргэжлээс шалтгаалсан зовхи салстын хурц болон архаг үрэвсэл /конъюнктивит/, нулимс дамжуулах замын эмгэг		10 Н11	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
.2	Мэргэжлээс шалтгаалсан эврэвчийн хурц болон архаг үрэвсэл, цагаа унах,	а/ Хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд нь 0.1-0.3 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор дунд зэргийн сул хараатай/	17	0-69	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-0.09 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор хүнд зэргийн сул хараатай/	17	0-89	жил	

		в/ Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-с доош хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор сохор/	17	0 - 1 0 0	угацаагүй	
.3	Мэргэжлээс шалтгаалсан нүдний болорын эмгэг /катаракта/	Нэг нүдний хараа хэвийн буюу тохирсон шилээр 0.3 ба түүнээс дээш хараатай, нөгөө нүд 0.05-с доош хараатай	26	0 - 6 9	жил	
.4	Мэргэжлээс шалтгаалсан харааны мэдрэлийн үрэвсэл, болон хатингаршил	а/ Хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд нь 0.1-0.3 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор дунд зэргийн сул хараатай/	46 H47	0 - 6 9	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-0.09 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор хүнд зэргийн сул хараатай/	46 H47	0 - 8 9	жил	
		в/ Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-с доош хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор сохор/	46 H47	0 - 1 0 0	угацаагүй	
.5	Мэргэжлээс шалтгаалсан нүдний даралт ихсэх эмгэг /хоёрдогч глаукома/	а/ Хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд нь 0.1-0.3 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор дунд зэргийн сул хараатай/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 40 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	40	0 - 6 9	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-0.09 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор хүнд зэргийн сул хараатай/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 20 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	40	0 - 8 9	жил	
		в/ Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-с доош хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор сохор/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 10 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	40	0 - 1 0 0	угацаа гүй	
.6	Мэргэжлээс шалтгаалсан торовчийн эмгэг /миопия болон бусад/	а/ Хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд нь 0.1-0.3 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор дунд зэргийн сул хараатай/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 40 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	35 H52	0 - 6 9	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-0.09 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор хүнд зэргийн сул хараатай/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 20 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	35 H52	0 - 8 9	жил	
		в/ Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-с доош хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор сохор/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 10 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	35 H52	0 - 1 0 0	уга цаагүй	
5. Мэргэжлээс шалтгаалсан мэдрэлийн өвчнүүд						
.1	Хэсгийн, ерөнхий, хавсарсан доргионы өвчин	а/ I үе (дээд мөчний полиневропати, мэдрэхүй, вегетатив өөрчлөлт, дээд мөчний хялгасан судасны тонус алдагдал, ачаалалтай ажиллах буюу даарсан үед гар цайрах, шөнийн өвдөлт илрэх, хүйтний сорил)	75	0 - 4 0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/II үе (дээд мөчинд өвдөлт мэдрэхүйн шинж байнга илрэх, дунд мэдрэлийн дарагдлын шинж, мэдрэхүйн алдагдал тод илэрч, вегатодистони астени, "Палля" шинж, гарын дулаан буурч, жижиг үений хэлбэр алдагдах, булчингийн хатингаршил, нурууны нугаламуудын остеоартроз, спондилопати үүсэх)	75	1 - 6 9	жил	
		в/III үе (судасны агшилт байнгын дахилттай болж, мэдрэхүйн тэжээлийн өөрчлөлт гүнзгий илрэх, мэдрэлийн ёзоор цочрол, дарагдлын хам шинж, Рейно шинж илрэх, гипоталамусын хямрал, ангиодистони хямрал, тархи бо-лон зүрхний хэм судсанд илрэх, хүнд үед дисциркуляторный энцефалопатийн хам шинж, бэлгийн үйл ажиллагаа сулрах, доргионы мэдрэхүй буурах)	75	0 - 8 0	жил	
.2	Цахилгаан соронзон талбай, лазер, радио долгионы нөлөөллөөс үүсэн өвчин	а/ Хөнгөн үе (Вегетатив мэдрэлийн хямрал ихтэй астени, нойргүйдэл, захын мөчний салгалалт, хэт цочромтгой, зүрх судасны тогтолцооны хямрал)	85	0 - 4 5	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Дунд үе (Мэдрэлийн системийн голомтот шинжүүд, зүрх судасны дутагдлын хам шинж, энцефалопати, ой санамж эрс муудах, нүдний болор цайх, арьсны уян хатан чанар алдагдах, дерматит үүсэх, хумс хугарамтгай болох)	85	6 - 6 9	жил	
		в/ Хүнд үе (Хүнд хэлбэрийн астени, вазопати, диэнцефа-лопатийн хямрал, сэтгэл хөдлөл буурч уналт, бамбай булчирхайн хямралууд илэрсэн гипохромный анеми)	85	0 - 8 0	жил	
.3	Нурууны спондилопати /остео-хондроз, спондилёз, ивэрхийн шалтгаант компрессионно-ише-мический синдром, хүзүү сээр, бүсэлхий, ууцны хэсгийн ради-кулопати/ дээд, доод мөчний мэдрэлийн язгуурын өвдөлт дарагдлын хам шинж	а/ Тогтмол биш өвдөх, үе үе хөдөлгөөн хязгаарлагдах, бадайрах, вегетатив өөрчлөлт илрэх	54	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Өвдөлтийн шинж жилд 2-3 удаа дахилттай, булчингийн чангарал, өвдөлт болон вегетатив өөрчлөлтүүд байнга илрэх	54	0 - 5 5	жил	
		в/ Язгуур мэдрүүлийн дарагдлын шинжтэй, булчингийн зангирал, нурууны муруйлттай, өвдөлт, рефлекс, мэдрэхүйн хүрээний түвшингийн өөрчлөлттэй	54	6 - 6 9	жил	

		г/ Мэс заслын эмчилгээний дараах язгуур мэдрэлийн гаралтай саатай, бага аарцгийн эрхтний хүнд зэргийн үйл ажиллагааны алдагдалтай, мэс засал хийх боломжгүй, олон нуруу нугаламыг хамарсан эмгэг	54	0-80	жил		
6. Мэргэжлээс шалтгаалсан чих, хамар, хоолойн өвчин							
.1	бууралт	Шуугианы нөлөөгөөр үүссэн сонсгол	а/ сонсгол бууралт II үе	83.3	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ сонсгол бууралт III үе	83.3	0-69	жил	
			в/ сонсгол бууралт IV үе	83.3	0-80	жил	
.2	эрхтэний эмгэг	Мэргэжлээс шалтгаалсан өгүүлэх	а/ Дууны хөвчийн үйл ажиллагааны алдагдалтай	38 J38.0	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Дууны хөвчийн хэсэгчилсэн саатай	38 J38.0	0-59	жил	
			в/ Дууны хөвчийн хоёр талын саатай	38 J38.0	0-69	жил	
			г/ Дууны хөвчийн хавдар	38 J38.0	0-90	жил	
.3	Мэргэжлээс шалтгаалсан амьсгалын дээд замын эмгэг	Мэргэжлээс шалтгаалсан амьсгалын дээд замын хавдар	а/ Хамар, залгиур, төвөнхийн архаг хатингаршилт үрэвсэл	31	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Хамрын таславчид цооролт үүссэн	31 J34.8	0-69	жил	
			в/ Мэргэжлээс шалтгаалсан амьсгалын дээд замын хавдар	31 J34.8	0-90	жил	
7. Мэргэжлээс шалтгаалсан туяаны өвчин							
.1	идэвхит бодис болон рентген туяанаас үүссэн туяаны өвчин	Мэргэжлээс шалтгаалсан цацраг	а/ I үе: Астеновегетатив хам шинжүүд, диспепси, ходоодны шүүрэл багасах, эрэгтэй хүнд импотенци, эмэгтэй хүнд өндгөвчний үйл ажиллагаа хямрах, захын цусанд лейкопени 3.0 хүртэл буурах, тромбоцитопени, нейтрофил эсийн хордлогын мөхлөгтэй, цусархаг хам шинж бага зэрэг илрэх	88-91	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ II үе: Судасны дистони, астеновегетатив хам шинжүүд үс унах, хумсны өөрчлөлт, диэнцефалийн криз өгөх, богино хугацаанд ухаан алдах, бүх биеийн гипергидроз, пароксизмал тахикарди, бие чичрах, цус шүүрэмтгий болох, цусархаг хам шинжүүд, ходоод гэдэсний шүүрэл буурах, хордлогын гепатит, захын цусанд 2.5 г/л хүртэл буурах, нейтропени, лимфоцитопени 3 г/л хүртэл буурах, тромбоцитопени, нейтрофил эс хордлоог мөхлөгтэй, цусны чөмөгний шинжилгээнд гипоплази илэрсэн	88-91	1-69	жил	
			в/ III-IV: цус төлжилт дарангуйлагдсан, мэдрэлийн тогтолцооны хүнд зэргийн өөрчлөлт их, байнгын нойргүйдэл, толгой эргэх, дотор муухайрах, ой тогтоолт буурах, цусархаг хам шинжүүд, салстат шархлаат некрозын өөрчлөлт, үс халцрах, дотоод шүүрлийн булчирхайн үйл ажиллагаа хямрах, захын цусанд лейкопени 1 г/л хүртэл буурах, нейтропени, лимфоцитопени 3 г/л хүртэл буурах, тромбоцитопени, гиперхромын цус багадалт, сепсис	88-91	0-80	жил	
8. Мэргэжлээс шалтгаалсан мэс заслын өвчин							
.1	Мэргэжлээс шалтгаалсан доод мөч, хэвлий, аарцгийн эрхтний венийн бүдүүрэл	Мэргэжлээс шалтгаалсан доод мөч, хэвлий, аарцгийн эрхтний венийн бүдүүрэл	а/ C-1,2: өнгөц венийн судас өргөсөл E-s: ажил мэргэжилтэй холбоотой A-s,p,d: өнгөц, гүний, холбогч венийн судасны бүдүүрэл үүссэн	83	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ C-1, 2, 3: өнгөц венийн судас өргөссөн, хавагнасан E-s: ажил мэргэжилтэй холбоотой A-s,p,d: өнгөц, гүний, холбогч венийн судасны бүдүүрэл үүссэн P-r, o: цусны буцах урсгал үүссэн, хэсэгчилсэн	83	0-55	жил	
			в/ C-1,2,3,4: өнгөц венийн судас өргөссөн, байнгын хаван, арьсны нөсөө E-s: ажил мэргэжилтэй холбоотой A-s,p,d: өнгөц, гүний, холбогч венийн судасны бүдүүрэл үүссэн, P-r, o: цусны буцах урсгал үүссэн, хэсэгчилсэн	83	6-69	жил	
			г/ C-1,2,3,4,5,6: өнгөц венийн судас өргөссөн, байнгын хаван, арьсны нөсөө, шархлаа, үхжил E-s: ажил мэргэжилтэй холбоотой A-s,p,d: өнгөц, гүний, холбогч венийн судасны бүдүүрэл үүссэн P-r, o: цусны буцах урсгал үүссэн, хэсэгчилсэн	83	0-80	жил	
			а/ 1-2 үений хөдөлгөөн хязгаарлагдсан	21.2	0	жил	

.2	Мэргэжлээс шалтгаалсан тохойн үений хэлбэр хөдөлгөөн алдагдах эмгэг	б/ 1-2 үений хөдөлгөөн хязгаарлагдсан	21.2	0-55	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		в/ 3-4 үений хөдөлгөөн хязгаарлагдсан	21.2	6-69	жил	
		г/ 3-4 үений хөдөлгөөн хязгаарлагдсан	21.2	0-80	жил	
.3	Мэргэжлээс шалтгаалсан артерийн судасны олдмол нарийсал ба бөглөрөл	байдлаар нарий- а/ I үе: Томоохон судсууд хэсэгчилсэн	74	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		байдлаар нарий- б/ I-II үе: Томоохон судсууд хэсэгчилсэн	74	0-55	жил	
		нарийсах, бөглө- в/ I-II үе: Томоохон судсууд нилэнхүйдээ	74	6-69	жил	
		гар болон г/ III үе: I, II үеийн өөрчлөлтүүд гүнзгийрч,	74	0-85	жил	
.4	Мэргэжлээс шалтгаалсан дээд мөчний бичил гэмтэл, давтагдсан ачааллаас үүссэн өвчнүүд / үений холбоосын өвчин, дээд мөчний мэдрүүлийн саа, шөрмөсний ба уутанцрын үрэвсэл/	хөдөлгөөний а/ мөр, бугалга, бугуйн үеэр өвдөх, янгинах,	67.8	0		өдөлмөрийн нөхцөл солих
		бугалга, гарын хатингарт саа, сарвууны саажил, хатингирал,	67.8	0-55	жил	
		в/ дээрх өөрчлөлтүүд гүнзгийрч, хөдөлгөөн бүрэн хязгаарлагдах, эмгэг хугарал үүсэх	67.8	6-69	жил	
.5	Мэргэжлээс шалтгаалсан тавхай хавтгайрах эмгэг	булчин шер- а/ хөлийн шилбэ, тавхай, хурууны өвчнүүд	21.4	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		булчин шер- б/ хөлийн шилбэ, тавхай, хурууны өвчнүүд	21.4	0-55	жил	
		үйл ажил- в/ дээрх өөрчлөлтөөс гадна хөдөлгөөний	21.4	6-69	жил	
		г/ хөлийн тавхай хуруу тайрагдах, ясны үхжил болох /ос-	21.4	0-80	жил	
9. Мэргэжлээс шалтгаалсан хавдар						
.1	Дурангийн ажилбар, мэс засал, хими, туяа эмчилгээгээр бүрэн эмчлэгдсэн нэн эрт үе (Cancer in situ) болон эрт үеийн (I үе шат) хорт хавдрууд	Тухайн эрхтний хавдрын ICD кодоор ангилна	0-69	хүртэл жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих	
.2	Онош нь бүрэн батлагдсан II, III үе шатны хорт хавдрууд (Мэс засал, хими, туяа эсвэл хавсарсан эмчилгээ хийгдсэн хавдрууд) (1. Дан мэс засал, хими, туяа эмчилгээ хийгдсэн II, III үе шатны хорт хавдрууд		0-79	хүртэл жил		
.3	Онош нь бүрэн батлагдсан алсын болон ойрын эрхтэндээ үсэрхийлж IV үедээ орсон хорт хавдрууд		00	хүртэл жил		
.4	Хорт хавдрын үе шатнаас үл хамааран хавдрын эмчилгээнүүдийн улмаас биед үүссэн эдгэршгүй өөрчлөлтүүд (индурац, түр хугацаанд болон насан туршид тавигдсан цоргууд, мөч тайрагдсан байдал)		0-100	угацаагүй		

Энэхүү жагсаалтаар Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин болон Хурц хордлогын улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдсан даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг магадлан шийдвэрлэх ба алслагдсан аймгийн болон гадаад оронд эмчлүүлэх шаардлагатай зэрэг шалтгаанаар хүсэлт гаргасан даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг 2 жилээр сунгаж болно.